

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicat

Sorteori nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 227.

Joi, 9 (21) Octomvre.

1886.

NOU ABONAMENTŪ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Octomvre 1886 st. v., s'au început un nou abonament, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„șese „ 6 „

„un an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„șese „ 20 „

„un an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe cupon numărul fâșiei sub care au primit diarul.

Domnii ce se vor abona din nou să binevoască a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașov, 8 Octomvre 1886.

Sciri importante ne sosesc astăzi din Bulgaria. Presupunerea noastră, că Rusia vră acum să împingă înainte pe Turcia, ca să-și potă ajunge mai ușor scopul ce-l urmărește în Balcani, se adevărește.

Gabdan-effendi, care a făcut parte și din comisiunea ce avea să revizuescă statutul organic al Rumeliei orientale, a sosit în Sofia cu scop de a face presiune asupra guvernului bulgar ca să satisfacă măcar pe jumătate voinea Țarului. Totodată ni se anunță, că agenții diplomați ai marilor puteri nu vor merge la Tirnova spre a asista la deschiderea Sobraniei. Ca să nu se dăcă, că acesta o facă numai din complășă către Rusia, dășii s'ar fi scusat cu greutatea drumului și cu lipsa de quartire în numitul oraș.

Altădată nu se mai scia de asemeni „calamități“, reprezentanții puterilor nu se spăimântau nici de drumul lung nici de locuințele din orașele bulgare. Acum însă, tocmai în momentul, când statele europene ar trebui să sprijinescă și să încurageze nisuițele de independență ale regenței bulgare, se opun deodată o mulțime de piedeci, o mulțime de calamități pretinselor „intențiuni bune“, de cari „se conduc“ puterile semnate ale tractatului de Berlin. Pote fi o dovadă mai flagrantă pentru indiferența Europei, pentru necalificabila purtare a marilor puteri față cu Bulgarii?

Se vede că agenții diplomați ai puterilor au adoptat părerea diarului rus „Viedomosti“, că Bulgaria din cauza depunerii prințului Alexandru, ce n'a fost prevădută în constituțiune, cade din nou în starea din 1878 și că singura autoritate legitimă în Bulgaria este a puterilor semnate ale tractatului de Berlin, dintre cari nici una n'a recunoscut regența bulgară.

Afară de acesta trebuie că influențeză multă atitudinea marilor puteri, „situațiunea grea“ și „nesiguranța între război și pace“ de care vorbesce organul d-lui Bismark. Și în adevăr spre a evita încercăturile serioase nu e așă nimic mai comod pentru diplomația europeană decât a obli cărările politice rusești anti-bulgare.

Este un atestat de mare paupertate, ce și-l dă din nou diplomația europeană, dăr ce importă decât se va mai da încă o lovitură teribilă principiilor de dreptate și de drept internațional? Europa, deșu, nu e de vină, pentru că în realitate o Europă de mult nu mai este,

echilibrul european, autoritatea supremă europeană, care ar fi chemată să scutescă statele mai mici de nedreptăți și de încălcările celorl puternici, mai există numai în teorie, în articuli diarelor liberale. De aceea „Viedomosti“ se provocă cu atăta încredere la „autoritatea“ puterilor semnate ale tractatului din Berlin.

Vedem în ce consistă acesta autoritate, Domnii Giers și Bismarck flueră, ér ceilalți trebuie să jõe pe cât timp nu sunt harnici și n'au curagiul a risca odată și războiul.

Astfel nu-i mirare, decât cabinetul rusești nu se sêmețe nicidecum îndemnat a primi propunerile de împăcare ale guvernului bulgar și cere să se retragă dela putere. Rusia totdeuna „fidelă“ tractatelor, cum ar pute să calce peste autoritatea ei proprie, ce o exercită ca putere semnatară cu ajutorul principelui Bismarck?

Acăsta o înțelegem, mai greu de înțeles e pentru noi rolul nehotărît și umilitor, ce pare a fi din nou chemată a-l juca în concertul „autorității supreme europene“ monarhia noastră. Nu pledăm nicidecum în favoarea diplomației austro-ungare nesfială, cu care generalul Kaulbars pretinde, că această diplomație este înțelă cu misiunea lui. Adevărat, că între aliați, cum se dăcă sunt cele trei împărății, ar trebui să existe o perfectă înțelegere. Organul ministrului de estere din Viena se lapedă însă de generalul Kaulbars, dovədə că înțelegerea este departe de a fi perfectă.

Și ôre desvôltă mai mare dibăciă și este mai norocôsă diplomația englesă? Scim că Anglia a fost aceea, care a așătat pe prințul Alexandru în contra Rusiei, pentru ca apoi să-l părăsescă lăsându-l să cadă jertfă resbunării rusești. În loc de a-și îndrepta greșăla, Anglia continuă cu politica ei perfidă și șovăitoare, în care nimeni nu mai pote avé încredere.

În fața unei „autorități europene“, care nu pote face nimic pentru ei, șermanii Bulgari sunt așăși și în viitor la propriile lor puteri, în apărarea libertății și a neatârării tînărului lor stat. Ei vor trebui în cele din urmă să înghenunche înainte forței, dăr să-și facă numai datoria până în sfârșit, căci prevedința veghiașă asupra destinului și a libertății popôrelor!

Crisa bulgară.

— Din Petersburg se anunță, că acolo se crede că prințul de Battenberg are în Berlin un sprijin așă de puternic, încât e posibil să se întorcă în Bulgaria. Dacă s'ar închide doi ochi în Berlin, reintorcerea lui ar fi chiar sigură. În sferile de sus se vorbesce adeseori despre *Curtea cea mare* și *cea mică* din Berlin și se face o deosebire destul de mare între curentele ce domnesc acolo. Se mai adaugă, că pozițiunea lui Giers ar fi sdruncinată.

— În consiliul ministrilor bulgar majoritatea s'a pronunțat pentru a se convoca Sobrania cât mai curând la Tirnova. Convocarea va fi pote pentru 15 Oct. Îndată după constituirea Sobraniei ministrul va suleva cestiunea de încredere. Dacă negocierile cu Rusia vor rămânea fără rezultat, o deputațiune din tôte clasele va pleca la Petersburg și la alte Curți europene spre a cere să se propună un candidat la tron. Sobrania va accepta pe orî-ce candidat, afară de Nikita, Petre Karageorgievici séu pe un prinț de rang inferior. E neîndoios, că și ex-prințul Alexandru are o partidă tare, dăr guvernul declară, că el nu va fi reales, pentru că ar fi o provocare a Rusiei și prințul Alexandru nici n'ar primi acum alegerea. Dacă nu se va isbati cu nimic din cauza refuzului Rusiei, atunci deo cămdată s'a proectat un fel de republică cu o regență în frunte. Astfel se crede că Sobrania va ține cam mult.

— O scire rusească din Sofia spune, că numărul oficerilor areștați este de 85. Șesepreșce oficeri, cari

se aflau areștați deja au putut fugi la Bitoli, unde primesc leașa întrăgă dela consulul rus de acolo, pe când 14 oficeri au putut scăpa în Rusia. Toți cei 85 oficeri închiși și-au dat demisiunea din ordinul guvernului bulgar.

— „*Novoje Vremja*“, în fața evenimentelor din Bulgaria, constată că Rusia are mânele libere și adaugă că drumul prin România este liber, deoarece această țară n'are nici un interes d'a se apropia de Austro-Ungaria. Franca în occident și România în orient sunt pentru Rusia doi aliați prețioși. Rusia pote spera însă să mai câștige încă un aliat.

— „*Morning Post*“ află că Rusia a propus Turciei o acțiune comună contra Austro-Ungariei și Engliei, în condițiunile următoare: Turcia să reocupe Bosnia și Hertegovina, Rusia să stabilească protectoratul ei asupra Bulgariei, și Egiptul să fi ocupat de trupe turcesce și franceze. Sultanul n'a primit propunerea, cu tôte că ea a fost sprijinită cu multă căldură de către Franca. Turcia a declarat că voiesce să lucreze în acord cu puterile.

— Ideea de ocupațiune s'a înmormântat, dăce o telegramă din Petersburg, și partisanul ei cel mai zelos, Katkow, sulevă întrebarea, la care e lesne de răspuns: pentru ce Kaulbars, a cărui misiune trebuia să suferă un eșec, a observat un ton așa de amenințator, decât nu exista intenția, ca vorbelor să le urmeze fapta? Cu șgomotul, că poziția lui Giers e sdruncinată, stă în legătură părerea lui Katkow, că misiunea lui Kaulbars a intrerupt crisa favorabilă Rusiei, începută în urma unei reacțiuni naturale, dând astfel situațiunii din Bulgaria o diversiune nefavorabilă. Acum foile își exprimă mai pe față părerea contra ocupațiunii, care se vede că e părășită. Se ține cont și de un deficit de o sută de milioane ce se prevede pentru anul acesta. Cum stau lucrurile astăzi, Rusia trebuie să întrețină raporturi bune cu Germania și cu Austria, deși numai în exterior, de cumva nu e gata la un război imediat contra unei coaliții europene. Chiar și „*Sviet*“ consiliază pe Katkow să-și deschidă ochii. Dacă Rusia vră astăzi ocupațiunea, atunci după părerea colonelului Komarov se cere neapărat mobilizarea. Atunci un milion și jumătate omeni ar trebui așăși la granița austro-germană. Rusia să iasă definitiv din alianța celor trei împărăți, unindu-se îndată cu Franca. Cincideci mii omeni să se trimetă în Asia pentru o eventuală acțiune contra Afganistanului. Dăr aceste condiții nu se pot implini. De acea opinia publică escitată se impacă cu ideea, că Rusia să aștepte până la războiul eventual franco-german. Cu tôte astea e probabil că se vor înmulți trupele din teritoriul transcaspic, față cu încurcăturile crescende al Angliei în India. Dacă Rusia va mai întâri și escadra mediterană, atunci s'a făcut totul, câtă permit împrejurările politice în acest moment.

— S'a făcut cunoscut oficial în Sofia convocarea Sobraniei pentru 15 Octomvre. Corpul diplomatic se va duce la Tirnova unde va fi sesiunea. Deputațiunii de ale Zankoviștilor au prezentat proteste contra alegerilor. Se asigură, că în câteva zile consulul rus din Sofia va pleca, lăsându pe cancelarul consulatului să gereze afacerile. Alte consecințe nu se așteptă.

— Se asigură prin cercurile diplomatice din Paris că Rusia nu va lucra în Bulgaria decât numai dacă Sobrania va face o manifestațiune în favoarea prințului Alexandru.

— „Telegrafului“ din Bucuresci se anunță, că sub-colonelul Șivarov, comandantul de brigadă din Șumla, abia a sosit la Ruscuc și imediat a fost areștat, după un ordin primit din Sofia. Comandantul Filoff, care a fost areștat fiindcă a vizitat pe Kaulbars, este revocat din funcțiune, ér în locul séu s'a numit căpit. Ilin.

Răspuns la interpelarea lui Komjathy.

În ședința de Sâmbătă a camerei din Pesta, ministru-președinte a răspuns la interpelarea ce i-a adresat deputatul Komjathy în afacerea notarului Herbert din Cinc-Biserici.

Ministrul-președinte *Tisza*: D-lă deputat Komjathy m'a interpellat în ședința dela 29 Septembrie asupra afacerii, că vice-notarul Herbert din Cinci-Biserici a fost degradat de către un tribunal de onoare din rangul de oficer în rezervă, și m'a întrebat, că față cu art. de lege XL din 1868 consideră ca admisibil, ca un tribunal de onoare militar să cheme la bară sa pe un cetățean al statului, care nu stă în serviciu activ, și că am de gând, să fac pașii necesari în această direcțiune.

Înainte de toate observă, că § 54 al art. de lege XL din 1868 sună astfel: „Oficerii de rezervă și de honveđi și soldații, cari nu sunt în serviciu activ, stau cu privire la toate raporturile cetățenești și în afaceri penale și polițienești sub tribunalele și autoritățile politice“.

Acesta-i un foarte important principiu de drept, care de sigur trebuie să-lă ferescă de călcare. Cu toate acestea trebuie să observăm de altă parte, că tribunalul de onoare militar în afaceri polițienești sau penale nu posedă nici o judecatură, nici nu poate judeca; singurul său cerc de activitate se mărginește numai a exprime simplu detragerea rangului de oficer a celor, cari ca oficer au comis, fiă și în afară de serviciu, ceva ce nu se unesc cu caracterul de oficer. În acest caz sentința tribunalului de onoare, care poate că și d. deputat a cetit'o, se dăcesse, că d. Herbert, decă ar fi fost în serviciu activ, ar fi fost supus procedurii disciplinare; dăr tocmai fiindcă nu se afla în serviciu activ, tribunalul militar s'a mărginit numai la ceea ce aparține cercului de activitate al tribunalului de onoare.

Deoarece eu nu vęd că s'a călcat principiu de accentuat de d-lă deputat și socotit și de noi ca foarte important, după care cei ce nu stau în serviciu activ cu privire la toate raporturile lor amintite în legea citată stau numai sub legile civile, nu mă simț chemat a face mai depărte pași în această afacere. Rogu a'm lua camera răspunsul la cunoștință. (Aprobări în dreapta).

Bela Komjathy spune, că interpellarea lui a fost rău înțelesă de mulți. Protestează în contra susținerii că ar fi voit să ofenseze persoane în cameră. Cultura lui nu-lă lasă să facă ofense personale. Decă ar fi intenționat această, ar fi făcut-o afară din cameră. Elu nici numele acelor domni nu le cunoșce, cari s'au simțit ofensați.

Ce privește răspunsul ministrului-președinte, era pregătit la el. Scia el că în Ungaria sunt militarii în adevăr atotputernici, (Adevărat e! Așa e! în stânga extremă) și că aci nu se respectă nimic, nici chiar legea. (Aprobări în stânga extremă, contradicții în dreapta). Ceru scuse, Majestatea Sa a sancționat art. de lege XL din 1868, dăr acele prescripțiuni ale tribunalului de onoare pe baza cărora i s'a făcut procesul respectivului domn, pe care de asemenea n'am onore a-lă cunoșce, nu s'au tratat niciodată aci în dietă, prin urmare ar fi necesar, ca acelea să se aprobe și de dietă, căci nu pot esista în aceeași țără două norme, cari se contradic. (Aprobări în stânga extremă).

Considerând importanța obiectului, pentru ca să nu se mai provoace neînțelegeri, mai ales că și guvernul accentuează, ca între cetățeni și militari să existe buna înțelegere, rogu să se tracteze obiectul aci în cameră. (Aprobări în stânga extremă).

Camera a luat la cunoștință răspunsul ministrului președinte.

O interpellare în cestiunea glótelor.

În ședința dela 16 Octombrie a camerei deputaților la încheierea ședinței deputatul Emil Szemecz a adresat ministrului honveđilor următoarea interpellare:

Considerând greutățile executării legii gloatelor, respective a conscripțiunii, a organizării și a împărțirii cetățenilor obligați la glóte; considerând planul de mobilizare, ce are să fiă gata la începutul anului viitor, și considerând complicațiunile situațiunii externe, întreb pe d-nul ministru:

Să lucreze deja în ministerul apărării țării instrucțiunile privitoare la executarea legii glótelor? Și ducă da:

Cât de mult au înaintat lucrările?

În ce mod are de gând d. ministru să realizeze conscripțiunea: pe baza datelor autorităților bisericesci, sau pe temeiul datelor obținute prin conscrierea poporului (censului)?

Când are de gând să predea autorităților civile, militare și bisericesci instrucțiunile?

Are de gând d. ministru să organizeze gloatele pentru anul viitor? și decă da: a luat dispozițiuni cu privire la virirea gloatelor în planul de mobilizare?

Interpellarea s'a dat ministrului honveđimei.

SCRILE DILEI.

Duminea trecută s'au întrunit *Kulturregyletisti* din Brașov în sala statului din piță, ca să desbată a-

supra modului cum se bată apa'n piă. Unu curios a intrat în sală tocmai când *Kulturregyletisti* strigau cătră cel ce voia să cetescă nu sciu ce cazaniă: „nu ne trebuie! nu ne trebuie! prea lungă!“ Obosiseră și ei de atăta maghiarizare, indeplinită într'o oră și ceva între păreții salei. Atunci președintele îi invită „la banchetă!“ Eljenuri răsunară în sală și porniră să-și inee amarul în drăgălașele pahare, ca de obicei după fiecare întrunire *Kulturregyletistă*. Toasturile ni le-ar pute comunica un secelean, care s'a rătăcit printre ei, de sigur de dragul banchetului, — o fi simțit bietul om un gol în stomac.

—x—

Comitetul parochial din Caransebeș a decis a pune o cruce monumentală de marmoră la mormântul răposatului căpitan Dimitrie *Miculescu*, care a testat bisericii casa sa din Caransebeș. Rădicarea crucii monumentale se va îndeplini, dăce „Fóia Diecesană“, în ziua marelui martir Dimitrie, în 26 Octombrie a. e. cu ocaziunea parastasului, ce se va ține conform testamentului pentru sufletul în Domnul fericitului binefăcător al bisericii.

—x—

Adunarea generală a comitatului *Zips* a pus ad acta petițiunile în afacerea *Ianski*, după ce mai întâu a tras un perdat, între păreții salei, celor de partea lui *Christen* în contra lui *Herbert*.

—x—

În cele 12 academii de drept din Ungaria sunt înscriși pentru semestrul întâu al anului școlar 1886/7 685 ascultători, cu 45 mai puțin ca în anul trecut. Cei mai mulți sunt în Dobrițin, ér cei mai puțin în Sibiu, a cărui academiă se apropiă de totala desființare.

—x—

Suntem informați, că societatea americană pentru asigurarea vieții „*Equitable*“ a intrat în relațiuni de afaceri cu institutul „*Albina*“ din Sibiu, care e autorizat a face asigurări pe viață în numele societății „*Equitable*“.

—x—

Bietul „*Ellenzek*“ nu mai scapă de colica șovinismului. Atrage atențiunea asupra unei inscripțiuni de pe o firmă din apropierea primăriei din Clușiu, care „*spre cea mai mare consternare a Clușului maghiar sună în limba germană: L. Heidlberg, Glaser.*“ — Bate-te-ar consternările, „*Ellenzekule!*“

—x—

Tot în acea „patriotică“ fóia cetimă: „Într'una din ultimele ședințe ale camerei deputaților, în care vorbise Iuliu Horvath, trecea din gură'n gură următorul cuvânt de spirit: *Parturiunt montes et nascitur partikularts—mus.* Adecă: se scum munți și se nasce șorecelul, broșura lui Horvath intitulată „*Particularismus*“, în care autorul se ocupă în modul „patriotic“ despre Ardeal.

—x—

În comuna *Tapio-Szece* din comitatul *Pestei*, din 125 copii obligați, cercetază școala numai 38, ceilalți sunt ocupați, cu consimțământul părinților, la proprietarul de acolo, care cu toate provocările ce i s'au făcut nu vrea să concedieze copiii. Inspectorul școlar a avisat pe solgăbirul să ia copiii cu forța dela proprietar și pe părinți să-i pedepsescă. — Dăr pe proprietarul?

—x—

În districtul grănițar *Niepolomice-Cracovia* s'au arestat de gendarmi austriaci 25 de soldați grănițari ruși, cari desertaseră. Aceștia se plâng, că suferă fome și bătai. Desertorii vor fi estadați.

—x—

Cum se cinstesc „patrioții“ ne arată următoarea scrisore privitoare la afacerea *Bokros-Ugron*, despre care am dat amărune. Éta cuprinsul scrisorei ce o publică avocatul *Bokros* în foile ungurești la adresa de putatului *Ugron*: „Domnule! Ai găsit cu cale să folosești într'un discurs, ce l'ai ținut în dietă, expresiuni ofensătoare și clevetitoare la adresa mea și după aceea ai găsit și cuviincios a refusa, sub pretexte de nimica și sub titluri inventioase, să dai satisfacțiunea cerută pentru această ofensă. Purtarea dumitale a fost dela început ordinară și demnă de dispreț, și dovedește că ești îndrășneț numai în rēința d'a cleveti, de altminte:lea ești un om de nimica, miserabil și laș.“ — Acum e rândul „patriotului“ *Ugron* să răspundă.

—x—

Ni se scrie, că preotul *Gregorie Boca* din Rușimunți ar nemulțami foarte mult poporul prin purtarea sa. Așa între altele ni se comunică că de veră, pentru a înmormenta pe un bătrân *Grigorie Rusu*, i-a cerut fiului acestuia, fiindcă n'avea banii gata, moșia tată-său, dăcându-i va întorce o parte din ea și 10 fl. Neînvoindu-se fiul răposatului la acesta, a trebuit să-i dea preotului o obligațiune, de cuprinsul că, decă până la 10 August — obligațiunea s'a scrisă pare-ni-se în Iulie

— nu-i va da 8 fl., să-i plătescă apoi 18 fl. Numai așa s'a dus la înmormentare. Nu mai cităm și alte fapte, ci ne mărginim a atrage atențiunea ordinariatului de Gherla asupra acestui preot.

—x—

Doi străini s'au prezentat la redacțiunea lui „*Ellenzek*“: unul este inginer, ér celălaltă pădurar. Ambii sunt de naționalitate polonă, din Polonia germană, cari pentru motive politice fură espulsați de pe teritoriul german. „*Ellenzek*“ dăce că espulsații se află într'o stare foarte lipsită de mijlocele de trăiu, și face apel la publicul bogat ca să contribuie pentru a-i ajutama, dăcându: „Aduceți-vă aminte, că și noi am avut agitatori, contribuiți dăr, contribuiți din ce v'a dat D-șeu!“ — Dăr ađi, cine ar fi în stare să facă statistica agitatorilor unguri!

—x—

S'a păcălit rău „*Magyar Polgar*“ dela *Clușiu*, căci — după cum scrie „*Ellenzek*“ — a stărut mult pentru ca un órecare *Dalmaj Géza* să fi ales de președinte al reuniunii de ajutorare, pe când acest *Dalmaj* s'a adevărit că se află în cea mai critică stare financiară, averea lui este pusă deja la licitați. „*Ellenzek*“ întreabă pe „*Magy. Polgar*“, că óre lucru prudent a fost dela el, când a stărut să se alégă de președinte al unui institut de bani un om ca acesta, ală căruia credit este atăt de sdruncinat?

—x—

„*Pester Lloyd*“ comunică rezultatul recensământului făcut în *Bedapesta*. Numărul populațiunii civile prezente este de 411,917; ală persoanelor care lipsesc momentan 16,308; ală persoanelor militare 10,640, total 438,865 suflete. În comparați cu recensământul din 1881 se constată un spor de 51,366 suflete. Cu privire la locuințe s'a constatat, că aproape a deca parte locuiesc în cartiere de pimițe. Numita fóia atrage atențiunea asupra nexului causal ală acestei împrejurări cu epidemiile ce domnesc aici. Cele mai multe din locuințele de pimițe sunt în circumscripțiile, unde colera și vėsatulă a bătuit mai tare.

—x—

Secundanții lui *Christen*, cari se întorseseră din *Pesta* la *Cinci-Biserici*, ca să provoce la duel pe *Herbert* pentru cuvintele ofensătoare ce le adresase acesta, au renunțat la provocare, precum se dăce, la ordinul comandantului de regiment. Astfel s'a sfirșit și această afacere.

—x—

D-lă *George Coman*, din *Bungard* lângă *Sibiu* a fost promovat ađi la gradul de doctor în filosofie de către Universitatea germană *Carol Ferdinand* din *Praga*. Felicitările noastre!

—x—

Prințul *Grigorie Basarabu Brăncovenu*, care a murit la *Paris*, era fiul răposatului prinț *George Dimitrie Bibescu* și ală prințesei *Zoe Brăncovenu*. Elu se născu la 12 Decembrie 1827 și la 28 Maiu 1874 luă în căsătoriă pe prințesa *Raluca*, fata lui *Musurus-pașa*, ambasadorul *Turciei* la *Londra*. Elu lasă trei copii, un băiat și două fete.

—x—

Bancherul *N. E. Eisen*, care a dispărut dăle trecute din Iași, a fost prins în *Craiova*, spun dărele din *Bucuresci*.

—x—

Un număr mare de comercianți români din *Bucuresci* a înmănat secretarului ministerului de interne o petițiune, prin care rogă pe guvern a revoca mandatele de espulsare date în contra comercianților părieri *I. Feil*, *F. Oswald* și *Ilias Vidcovitz*, cari veniseră în *Brașov*. Se dăce că părierul *Prager* ar intriga contra lor.

—x—

Diarul „*France*“ desminte, că guvernul ar fi primit o scire despre starea sănătății împăratului *Wilhelm*, pretinde însă a scii, că starea lui inspiră temeri.

—x—

În ziua de 20 Octombrie se vor face noue espriențe cu cupolele după un sistem perfecționat, destinate la fortificațiunile *Bucurescilor*.

—x—

Astă séră *Mercuri* trupa teatrală germană va juca „*Durchlaucht haben geruth*“, comediă originală în 4 acte de *Fritz Brentano*, jucată în *Berlin* și *München* deja cu mare succes.

Hunfalvy și-a găsit nănașul.

Ce de sfără'n țără și veste'n lume, că d. *Hunfalvy-Hunsdorfer* are să prăpădescă pe *Români* la congresul *Orientaliștilor* din *Viena*. Când colo o păți „marele istoric“ cât de bună, și numai d-sa scie ce momente de chină a trăit la congres. De o cam dată éta ce cetim în „*Voința Națională*“ că a pățit vestitulă istoriă-întortochéză:

Unele diare au comis o mare erore, dicendū că în congresul Orientalistilor d. Hunfalvy din Pesta a negat vechimea Românilor pe malul stâng al Dunărei, fără ca cineva să-l fi contrașis. Adevărul este că d. Hunfalvy a cetit abia începutul lucrării sale, și de îndată ce a ajuns la enunțarea teoriei că naționalitatea română s'a născut la Sudul de Dunăre, d. Hășdēu l'a întrerupt pentru a-i pune o cestiune prealabilă. Imediat după d. Hășdēu, o altă cestiune prealabilă a pus d. profesorul A. Ludovicu din Praga. *Ambele cestiuni au încurcat atît de mult pe d. Hunfalvy, încît d-sa a declarat, că memoriul s'eu se prea lungu căs-lu mai cetescă, ci-lu lasă să se publice în „Buletinul Congresului“.* Peste trei zile, d. Hășdēu a cetit în congres un memoriu despre „Elementele turcesci în limba română“, unde *erăși a combătut teoria d-lui Hunfalvy fiind aplaudat și fără a se rădica vre-o obiecțiune contra.*

Așteptăm a vedea în „Monitoru“ raportul oficial al d-lui Hășdēu asupra atitudinii sale în congres.

Din jurul Gurghiului, 15 Octom. 1886.

Domnule Redactor! Incepndu din 1 Sept. a. c. în jurul și preste tôte hotarele comunelor aflătoare în apropierea Gurghiului lupii s'au înmulțit și sporit în număr așa de mare, încât s'ermanilor omeni în vite le făc daune însemnate și mari. Nu cred că s'a mai întâmplat undeva în lume ceea-ce se întâmplă pre aceea, și nici că am auzit, ca undeva lupii să fi făcut o pradă în vite cât au făcut în comunele aflătoare în jurul Gurghiului, și fac încă și acuma în continuu.

În comuna Ibănesci, după cum mi-a spus un locuitor de acolo, lupii au omorît până acuma 35—40 vite și cai, în hotarul comunei Hodacu 15—20 de cai, în hotarul comunei Glajeria 25—30 cai, în hotarul comunei Cașiva 6—10, cai în hotarul comunei Orșiova 5—10 cai, în hotarul opidului Gurghiu 5—8 cai, și acuma s'au îndreptat spurcăciunile și bestiele de lup și în alte părți, căci în săptămâna trecută în hotarul San-Mhaiului au omorît lupii un cal al preotului de acolo și două iepe totu ale aceluia le-au încolțit (rupt) de nas, eră în hotarul comunei Chiheriu inferior în 10/10 a. c. noptea lupii au omorît un cal și pre un om cu numele Ioan Cioba era să-l mănca de viu, numai norocul lui că a avut la densusul lemnuse (aprinjore, chibrite) și retrăgându-se, când lupii se apropiu de el, arunca cu lemnuse aprinse asupra lor și numai așa, cu mare greu, a putut scăpa viu și nevătămat.

Aici preste totu între omeni a intrat frică mare, încât după ce inserză nu cuteză a merge din sat afară eră vitele preste nopte le țin închise în grajd, pentru ca lupii să nu le omore.

Apoi omenii spun, că acești lupi sunt albi la pâr(?) și umblă mai mulți la olaltă, în glote mari; noptea se preumblă prin comune fără picu de frică. Așa în 13/10 a. c. dela un om din comuna Chiuceșu lupii au tras o găscă din cotețu afară, și un purcelu din ocolu l'au prins și l'au mănca în ulița înainte porții respectivului. — Și pot să facă bestiele ce voru voi, pentru că omenii nu posedă armă, fiindcă trebuie să plătesc dare pe ele, — și afară de aceea, decă nu posedă licențe de vnatu, și nu au teritoriu pentru vnatu, nu le este ertat a purta armă, și nici că le este ertat a impușca; ci trebuie și-să siliți, și aceia carl au, să le țină în casă după ușe acățate în cui fără a se pută folosi de ele. Amar și necas e asupra s'ermanilor omeni și nimenea nu pășese la mijloc spre a le ajuta.

Speranța tuturor este în sosirea Alteței Sale principelui de coronă Rudolfu; atunci și prin vnatu ce se va întreprinde, doră și lupii se voru mai înprăștia și pustii, că altcum, decă bestiele acestea nu se voru vna și alunga, preste iernă afară de prășile cele mari în vite, voru face și alte rele de care să ne ferescă Dumnezeu pe toți.

Mai. —

Convocare.

Membrii și toți cei ce voiesc a se înscrie de membri ai despărțământului VI alu „Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român“, sunt prin această convocare invitați a lua parte la adunarea generală a despărțământului, ce se va ține în Deva la 30 Octomvre 1886 st. n. înainte de amedzi la 11 ore în localitatea școlii române.

Deva la 15 Octomvre 1886.

Ioan Papiu, m. p. Franciscu Hosszu Longin, m. p. directoru.

Ultime sciri.

Moscova, 18 Octomvre. Diarul „Viedomosti“ respundndu diarului „Fremdenblatt“, spune că din cauza depunerii prințului, depunere neprevădu de Constituțiune, Bulgaria cade din nou în starea în care se găsea în 1878, și că singu-

ra autoritate legitimă este a puterilor semnatare ale tratatului dela Berlinu, dintre carl nici una n'a recunoscutu regența bulgară. „Viedomosti“ exprimă neîncrederea față cu Austria și conchide că a venit timpul pentru a fini cu pygmeii politici ai Bulgariei.

Sofia, 18 Octomvre. A apărut la Sofia un nou diaru bulgaru redactat în limba francesă: „Liberté.“ Primul s'eu articulu tratéză despre cestiunea legalității alegerilor pentru marea adunare, elu conchide că datoria guvernului este de a convoca adunarea pentru a alege câtu se pote mai curndu pe prințu, căci a devia din această liniă de cenduită este a trăda interesele țerei.

Viena, 18 Octomvre. „Fremdenblatt“ vorbindu de pretinsele aserțiuni ale generalului Kaulbars, reproduse într'o depeșă a „Agenției Havas“, spune că la Viena nu se scie că generalul Kaulbars înainte de a pleca în Bulgaria, să fi avut ocașiune a da ore căroru persone competente esplicațiunii asupra misiunii sale și mai puțin încă a aduce o perfectă înțelegere asupra procedurilor sale. Era ceva conformu cu raportele diverselor state ca generalul Kaulbars, sosindu la Sofia, să intre în legături amicale cu colegii săi din Austro-Ungaria și Germania, der acesta n'ar corespunde nici situațiunii nici faptelor a voi să se deducă de aci adesiunea reprezentanților străini și mai cu sémă a reprezentantului Austro-Ungariei, la tôte demersurile și acțiunile generalului Kaulbars.

Viena, 18 Octomvre. O scrisore datată din Petersburg și adresată „Correspondenții Politice“ desvoltă ideia că Rusia n'are de gând să ocupe Bulgaria, afară numai decă va fi sub impresiunea unor evenimente cu totul neprevădu. Rusia va aștepta schimbarea opiniunii în Bulgaria. Ea va fi atunci în stare să recăștigate terenul pentru un moment, der speră că prin atitudinea sa corectă și pacinică, va împiedica Europa de a se pune mai pre susu de declarațiunile guvernului rusesc, sancționand actuala stare de lucruri, cu tôte opunerea cabinetului din Petersburg.

Berlinu, 18 Octomvre. „Gazeta Germaniei de Nord“ respinge aserțiunile ziarelor din opoziția carl afirmă că prințul de Battenberg a abdicat pentru a cruța Bulgariei o ocupațiune rusească. Tocmai din cauza acestei abdicări Bulgaria e deschisă influențelor rusesci de tôte felurile, și că situațiunea în Europa pare foarte grea. Prințul de Battenberg este răspundtoru de nesiguranță între resbelu și pace, Acastă nesiguranță nu ar exista decă prințul de Battenberg ar fi domnit conformandu-se tratatelor și aducndu-și totdeuna aminte de originea sa rusească, cum a făcutu la plecarea sa.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.“)

SOFIA, 20 Octomvre. — *Gabdan-effendi a sosită eră aci, ca să stăruescă pe lângă guvernă a amana deschiderea Sobraniei. Agenții diplomatici nu se ducă la Tirmova, ca să asiste la deschiderea Sobraniei. Ca motive ale neparticipării se aducă călătoria împreună cu greutăți și calamitățile încvartirării.*

RUSCIUCU, 20 Octomvre. — *Periculul unei ocupațiuni ruse nu e înlăturat. Rusia nu primesce nici un pasu de împăcare din partea actualului ministeru, ci cere retragerea lui dela guvernă.*

PARISU, 20 Octomvre. — Crisa ministerială s'a înlăturat. Sarrien și Sadicarnot își păstrează portofoliurile.

DIVERSE.

Cununiă. — D-lu *Dionisiu Laszlo*, comerciant-lipsicanu, își va serba cununia cu d-șora *Irena Lazar*, la 26 Octomvre n. în biserica catolică din locu.

Păstrarea cartofilor erna. — Grădinarii s'erb s'eu bulgari, carl — din nenorocire — sunt aproape unicii ce cultivă cartofii în România, și-au scos din pământ această prețioasă plantă. Cei mai mulți gospodari încep a și face proviziunile lor de erna și, spre rușinea noastră, am vădu chiar agricultori cumpărndu cartofi din piță pentru întrebuintarea casei lor, deși numai din câteva cuiburi putu scote și spre vndare într'acestu anu roditoru pentru cartofi. S'au scris destule articule într'acestu revistă de modul culturei și trebuința d'a se introduce cartoful în marea cultură și mai ales de către săteni. Pentru astă dată voiu arăta mijlocul pentru a se păstra,

în beciu, chiar doi ani cartofii: Să se așede, pe vreme frumoasă, cartofii în mușchiu subțire, bine uscat, punndu-se fiacare cartofu la 2 degete depărtare unulu de altulu; chiar de se strică câte unulu, nefind în atingere cu ceilalți, stricăciunea nu se întinde.

Cunoscerea untdelemnului. — Se scie că untdelemnul cel mai bun de mâncare e cel de masline, bine fabricat și păstrat. Decă după gustu se pote deosebi bine decă untdelemnul e rancedu s'eu gustos, nu e totu astfel ca decă e amestecat cu untdelemnur scose din semințe. Un profesor alu școlii naționale de agricultură din Francia comunică deunăci academiei de sciințe descoperirea sa prin care pote, în unu sfertu de cesu, a se cunosc decă untdelemnul de masline e curat. Acestu mijloc constă în încercarea untdelemnului prin bicromatul de potas și prin acidul azotosulfuric. Decă untdelemnul devine verdu e semn că e curat de masline; decă e verde-galbenu s'eu galbenu, e probă că e amestecat. („Gaz. Săt.“)

Teatru german în Brașov.

Primul abonamentu l'a încheiatu trupa directorului Dorn cu piesa „Anti-Xanthippe“ s'eu „rșboiu femeilor“, comedă originală în 3 acte de Rudolf Kneisel. Acastă comedă nu face parte din șirul lucrărilor dramatice nesărate și neisprăvite ale timpului modernu, ci are un înțeles, un s'embure, care face pe spectatoru să urmărescă cu interesu joculu de pe scenă dela început până la sfersit. „Anti-Xanthippe“ este o reuniune de bărbați, care și-a propus a libera pe toți bărbații insurați de sub pantofulu nevestelor lor, er pe holtei a-i rețin de a intra în jugulu căsătoriei. Membrii, cei mai mulți holtei, declară rșboiu femeilor. Soția unui „erou al pantofului“, care era să fi primit în societate, descopere complotulu și, de spirit cu era, cu concursulu nnei amice a ei, alu căreia soțu era între conjurați, reușese a băga discordia între membrii „Anti-xanthippe“. Cei doi soți se reîntorc la nevestele lor și holtei se căsătorasc de-a-rëndu riscndu chiar a ajunge sub stăpânirea pantofului. Ideia căsniciei și a trului bun cu femeile învinge în cele din urmă definitiv prin căsătoria președintelui societății cu-o rudă a eroinei. Dmna Dorn, ca Henrietta, a secerat unu succesu complet, dnd o nouă probă, prin vioiciunea și eleganța jocului, despre talentulu ei escelentu dramaticu. D-șora Erna (ca Jenny Bartels) a jucat cu multă pricepere, d-șora Spiller a executat asemenea foarte bine rolulu s'eu mai micu. Dintre actori s'au distins d-nii Rosen (Brunau) Deutschinger (Hallstädt) și Lignori (Flecker). Publiculu a aplaudat, der greoi și în multe casuri unde trebuia să aplaudeze n'a aplaudat. Somnolența, de care par a fi cuprinși visitorii teatrului de aici, pote că provine în parte și din întunecimea ce domnesce în sala teatrului, care este de totu slabu iluminată. Er, Marți, s'a reprezentat unu din piesele nesărate, der „Walzerkönig“, despre care vom raporta în numărulu viitoru.

Bibliografia.

Buletinul Societății geografice române, publicat în îngrijirea d-lui *George I. Lahovari*, secretaru general al Societății. Anul VII, trimestrul 2 din 1886. — Societatea geografică română este fondată în 1875 și stă sub președința și protectoratul regelui României Carolu I. — Buletinul: Anul VII, trimestrul 2, 1886 are sumarulu următor: *Partea I: „Actele societății“, și anume catalogulu cărților intrate în biblioteca acestei societăți (numare), prin care se înșiră unu bogatu număr de scrieri și documente vechi și foarte valorose, procurate și dăruite de diferiți autori și patroni ai societății, precum și din partea unui foarte mare număr de societăți geografice din tôte părțile Europei. Totu în partea I se publică o circulară cătră toți directorii de licee și gimnasii din România, prin care Societatea geogr. rom. publică unu concursu de geografă între elevii, carl în anul acesta au absolvat clas, IV liceală s'eu gimnasială. Partea a II-a: 1) Câteva etimologii geografice române, conferință de d. Grigore Ioan Lahovari. În partea această d. Lahovari presentă publiculu cetitoru bogate deducțiuni și descoperiri etimologico-geografice, arătndu istoricul și originea numirilor singuraticelor localități din țeră, făcute cu ajutorulu regulor filologice și avndu de basă o aprofundată cunoscință istorică. 2) Câteva pagine din economia rurală a Rusiei, de d. P. S. Aurelianu. Autorulu arată starea agriculturii și măsurile luate pentru a desvolta și perfecționa unele din ramurile producțiunii pământului în Rusia, din care o parte însemnată are mai multe puncte de asemănare cu România în ceea ce privește agricultura. Din această cauză scrierea d-lui Aurelianu e de foarte mare interes în ceea ce atinge îmbunătățirea economiei rurale a României. În suplimentulu broșurei aflăm: Materialu pentru a servi la facerea unui dictionaru istoricu și geograficu pentru România, adunat de d. George Ioan Lahovari. (Urmare din fascicula I, care cuprinde 1000 nume). — Buletinulu so-ietății la toți membrii se distribue gratis, pentru nemembri se prenumără cu 10 franci pe anu. Prețulu acestui număr e 5 franci. Tôte comunicările sunt a se adresa d-lui George I. Lahovari, Bucuresci, strada Vestei Nr. 4.*

RECTIFICARE. În nr. de eră alu fôiei noastre, pag. 3, șirulu 10 din susu de pe colona 1, în locu de: caractere firme și neinteresante, să se cetescă: caractere firme și *neinteresate*.

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu Dr. Aurel Muresianu

Cursul la bursa de Viena
din 19 Octomvre st. n. 1886

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Rentă de aur, Bonuri croato-slavone, Despăgubire p. dijma de vin, etc.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficială dela 7 Octomvre st. v. 1886.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Renta română (5%), Renta rom. amort. (5%), Impr. oraș. Buc. (20 fr.), etc.

Cursulu pieței Brașovū
din 20 Octomvre st. n. 1886

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Bancnote romănesci, Argint romănesc, Napoleon-d'ori, etc.

Deschidere de prăvălia.

In Strada Vămei Nr. 614 am deschis o prăvălia de făină și de produse și acesta o fac cunoscută onorabilului public, consumator de făină neuitându de onorabilele economice de casă cu observarea, că vând numai o făină frumoasă și bună de copt din prima mără de vaporu brașovenă (Erste Kronstädter Kunstmühle) și că voi observa strictu ca serviciul să fiă curat și solid.

Rugându-mă de binevoitorul concurs al publicului mă recomand cu deosebită stimă

Alfred Seewaldt.

Brașovū, Strada Vămii Nr. 614.

1-3

Nr. 842/1886.

a. f. sc. e. d.

Edictū de licitațiune.

Móra din Entradam, proprietatea fondului școlastic central al districtului Năsăudū, se va da pe de cece ani începându din 1-a Ianuarie 1887, în arândă la licitațiunea ce se va ținea acum și minuendo dela prețul de strigare de 3000 fl. v. a. arândă pe an până la suma ce o va afla de îndestulătoare subscrisa comisiune.

Licitatorii voru depune spre a pute lua parte vadiul de 300 fl. v. a. în bani gata seu în hârtia de stat scădute cu 10% sub cursul zilei, însă nici decât preste prețul nominalu. Timpul licitațiunei cu gura se pune pe 31 Octomvre 1886 dela 9-11 ore înainte de amed, în cancelaria administrațiunei primindu-se și oferte în scris până la începutul licitațiunei.

Condițiunile speciale se potu ceti aici în orele oficiose.

Din ședința comisiunei administratōre de fondurile școlastice centrale din districtul Năsăudū în 17 Septemvre 1886.

Președintele:

Ioanū Ciocanū.

Secretarul:

Ioachimū Mureșianu.

Látam

Beszterczén, 1886 évi Oktober hó 10 én:

Br. Bánffy Deezső,
főispán, királyi biztos.

1-2

Mersulū trenurilorū

Valabilū dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia Predealū-Budapesta și pe linia Teiușū-Aradū-Budapesta a calei ferate orientale de statū reg. ung.

Large table with 4 main sections: Predealū-Budapesta, Budapesta-Predealū, Teiușū-Aradū-Budapesta, and Budapesta-Aradū-Teiușū. Each section contains a grid of train routes and their respective times.

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grōse.